

2019-07-18
N2019/02392/FJR
N2019/01648/FJR (delvis)
N2015/00237/FJR

Näringsdepartementet

Havs- och vattenmyndigheten
Box 11 930
404 39 Göteborg

m.fl.

Uppdrag att revidera förvaltningsplanen för gråsäl och genomföra en vetenskaplig utvärdering av effekterna av en eventuell beståndsreglerande jakt på gråsäl ur ett ekosystemperspektiv samt att föreslå åtgärder för att skydda bestånden av torsk

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Havs- och vattenmyndigheten och Naturvårdsverket att:

- revidera den nationella förvaltningsplanen för gråsäl bl.a. i syfte att inkludera en beståndsreglerande jakt som ett verktyg för att förvalta arten om det är vetenskapligt befogat ur ett ekosystemperspektiv. Det övergripande målet för förvaltningen är att gråsälens ska bibehålla gynnsam bevarandestatus i enlighet med art- och habitatdirektivet (92/43/EEG). Förvaltningen ska även syfta till att minska skadorna på fiskbestånd, särskilt skydda torskbestånden samt ta hänsyn till kostnader och nyttor med sälförekomst, t.ex. skador med konsekvenser för olika näringar, sälens påverkan på natur- och kulturvärden såsom fiske, jakt och besöksnäring samt hur förekomsten påverkar landsbygdens attraktivitet. Mål ska formuleras så att det blir möjligt att vetenskapligt utvärdera en sådan beståndsreglerande jakts effekter ur ett ekosystemperspektiv,
- om beslut fattas om licensjakt på gråsäl, genomföra en vetenskaplig utvärdering av effekterna av jakten ur ett ekosystemperspektiv,
- föreslå åtgärder, utöver sådana som är fiskerelaterade, för att skydda bestånden av torsk.

Havs- och vattenmyndigheten och Naturvårdsverket ska, i de fall det krävs, lämna konkreta författningsförslag och en bedömning av ekonomiska konsekvenser av de förslag som presenteras. Samråd ska ske med berörda myndigheter och organisationer.

Uppdraget ska samordnas av Havs- och vattenmyndigheten. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Näringsdepartementet). De olika delarna av uppdraget ska redovisas senast vid följande tidpunkter. Reviderad förvaltningsplan för gråsäl ska redovisas senast den 29 november 2019. Förslag på åtgärder, utöver sådana som är fiskerelaterade, för att skydda bestånden av torsk ska redovisas senast den 1 juni 2020. En vetenskaplig utvärdering av eventuell beståndsreglerande jakt på gråsäl ska redovisas senast den 1 juni 2021.

Skälen för regeringens beslut

Riksdagen har i ett tillkännagivande ställt sig bakom det som miljö- och jordbruksutskottet anför om att införa licensjakt på säl. Enligt utskottets bedömning kan en licensjakt på säl under nuvarande förutsättningar införas utan att sälarternas bevarandestatus hotas och det kan vara ett sätt att minska konflikten mellan sälarna och fiskerinäringen (bet. 2018/19:MJU9, rskr. 2018/19:173).

Gråsälspopulationen har haft en mycket stark tillväxt de senaste åren och bedöms nu ha gynnsam bevarandestatus enligt art- och habitatdirektivet. Antalet gråsäl i Östersjön beräknas för närvarande uppgå till mellan 38 000 och 50 000 individer. Säl tar fisk direkt ur fiskenäten och förstör fiskeredskap samtidigt som sälmask har negativ påverkan på torskbeståndens kondition och levnadsvillkor. Gråsälens beståndstillväxt har konsekvenser för torskbestånden och kustfisket.

Förutsättningar för att beståndsreglerande jakt på gråsäl ska kunna medges är att jakten ingår som ett verktyg i förvaltningsplanen, att den är vetenskapligt befogad ur ett ekosystemperspektiv, att förvaltningen är adaptiv samt att den överensstämmer med internationella åtaganden. Förvaltningsplanen för gråsäl behöver därmed revideras.

Regeringen har denna dag beslutat en ändring i jaktförordningen (1987:905) som möjliggör för Naturvårdsverket att, efter hörande av Havs- och vattenmyndigheten och efter bedömning om det är vetenskapligt befogad ur

ett ekosystemperspektiv, besluta om licensjakt på gråsäl. Bestämmelserna upphör att gälla den 1 januari 2022. Om beslut om jakt fattas ska en vetenskaplig utvärdering genomföras om effekten av en sådan beståndsreglerande jakt på säl ur ett ekosystemperspektiv, för att visa om möjligheten till licensjakt bör förlängas eller ej. Internationella Havsforskningsrådet har konstaterat att beståndssituationen för östlig Östersjötorsk är allvarlig och har rekommenderat att inget fiske sker på beståndet under 2020. Samtidigt framkommer det av rådets vetenskapliga analys att den naturliga dödligheten för östlig torsk långt överskrider den dödlighet på torsk som emanerar från fiskeverksamhet. Därför behöver ytterligare åtgärder, utöver sådana som är fiskerelaterade, genomföras för att skydda och säkra återhämtningen av torsk.

På regeringens vägnar

Jennie Nilsson

Maria Walfridson

Likalydande till

Naturvårdsverket, 106 48 Stockholm

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM och EU

Finansdepartementet/BA

Miljödepartementet/NM och S